

A Magyar Gazdasági Kamara információs rendszere. Ábránd vagy terv?

A hozzáértők prognózisai szerint Magyarországon a közeli években az üzleti információk terén várható a leglátványosabb fejlődés. A Magyar Gazdasági Kamara igencsak megvalósulást ígérő elképzelései e prognózisok "malmára hajtják a vizet". Mit "vizet"; az információt.

A Magyar Gazdasági Kamara (MGK) első küldött-közgyűlése 1990. június 2-án hozta létre a jelenlegi kamarai szervezetet. Ennek lényege, hogy az MGK a föderatív elv alapján működő szövetségi kamara, azaz a kamarák kamarája lett. Tagszervezetei területi, illetve szakmai tömörülések, amelyekhez a gazdasági élet bármelyik résztvevője önkéntességi alapon csatlakozhat.

A tagszervezetek (1. táblázat) alulról szerveződnek, és maguk is önálló jogi személyek, vagyis tevékenységi körüket és gazdálkodásukat tekintve teljes függetlenséget élveznek. A tömörülő vállalatok, intézmények, magánvállalkozók egyszerre több szervezetnek is tagjai lehetnek.

Az egyes tagszervezetek taglétszáma folyamatosan szaporodik, és gyarapodik az újonnan alakuló és a kamarai tagfelvételt kérő szervezetek száma is. Az 1991. januári 3600 körüli tagvállaltszám áprilisra kb. 4600-ra nőtt. A tagszervezetek száma ez idő alatt hárommal gyarapodott, míg további két jelentkező felvétele folyamatban van.

Az MGK több mint száz éve játszik fontos szerepet a magyar kereskedelem fejlesztésében. Hagyományai, valamint nonprofit, ugyanakkor az államigazgatástól független jellege folytán a magyar vállalatok egyik leghitelesebb képviselője a külföldi partnerek szemében. Tagja a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarának, megfigyelői státusa van az Eurochamberban, és szoros kapcsolatot igyekszik fenntartani vagy kialakítani a nemzetközi kamarai mozgalom minden más résztvevőjével is.

Az MGK szervezeti változása egyenes következménye az általános decentralizációs törekvéseknek, része a magyar gazdaság piacgazdasággá való átalakulásának. Az állami irányítás fokozatos gyengülése, a piaci viszonyok felerősödése a gazdasági élet résztvevőinek információigényét rendkívüli mértékben megnövelték. A külkereskedelem liberalizálása következtében ez az igény nemcsak a hazai termelési, értékesítési és egyéb gazdálkodási viszonyok körére vonatkozóan jelentkezik tömegesen, de kiterjed a nemzetközi piaci viszonyok és a konkrét nemzetközi üzleti lehetőségek ismeretére is.

1. táblázat

A Magyar Gazdasági Kamara tagszervezetei

Balatoni Gazdasági Kamara
Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
Dél-dunántúli Regionális Gazdasági Kamara
Építőanyagipari Szövetség
Észak-alföldi Regionális Gazdasági Kamara
Észak-dunántúli Gazdasági Kamara
Észak-magyarországi Gazdasági Kamara
Ingatlanközvetítők és Vagyonkezelők Gazdasági Kamarája
Kis- és Középvállalkozások Kamarája
Közúti Közlekedési Kamara
Magyar Ingatlanforgalmazók Kamarája
Magyar Vasúti, Vizi- és Légiközlekedési Kamara
Pest-megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Soproni Városi Gazdasági Kamara
Magyar Adatbázisforgalmazók Kamarája
Bútorvállalkozók Országos Szakmai Szövetsége
Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség
Disznóvénytermesztők és Kereskedők Országos Szakmai Szövetsége
Energiaipari Vállalkozások Szövetsége
Építési Vállalkozók Országos Szövetsége
Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség
Idegenforgalmi, Szálloda-, és Vendéglátóipari Szakmai Kamarai Szövetség
Joint Venture Szövetség
Kulturális Vállalkozók Országos Szövetsége
Magyar Cementipari Szövetség
Magyar Elektronikai és Informatikai Szövetség
Magyar Fővállalkozók Országos Szövetsége
Magyar Gépgyártók Országos Szövetsége
Magyar Gumiipari Szövetség
Magyar Gyógyszergyártók Országos Szövetsége
Magyar Könnyűipari Szövetség
Magyar Külkereskedelmi Szövetség
Magyar Marketing Szövetség
Magyar Nyomdász Szakmai Szövetség
Magyar Öntészeti Egyesülés
Magyar Vegyipari Szövetség
Országos Kereskedelmi Szövetség
Számítástechnikai és Szervezési Vállalkozások Szövetsége
Településüzemeltetők Országos Szakmai Szövetsége
Vaskohászati Vállalatok Szakmai Szövetsége
Víz-, Csatornamű és Fürdő Vállalatok Országos Szakmai Szövetsége

A rendszerváltás nyomán a külföldi érdeklődés is számottevően megnőtt a magyar gazdaságot és annak aktív résztvevőit érintő információk iránt.

A hagyományos kamarai információs tevékenység részben a megszűnt állami irányítást és támogatást pótló, részben az új szervezetből fakadó új, alulról jövő elvárások, igények nyomására átalakulóban van. Ez az átalakulás időben egybeesik azzal az informatikai forradalommal, amely a fejlett piacgazdasággal rendelkező országokban, lényegében már lezajlott, és amely Magyarországon éppen csak megkezdődött.

Ebben a helyzetben kezdtünk hozzá az MGK információs tevékenységének újjászervezéséhez, az ahhoz alapokat nyújtó számítógépes információs rendszer kialakításához és a hatékony működést lehetővé tevő eszközök felméréséhez, kiválogatásához.

Cikkünk az elképzelések lényegét, a megvalósításhoz szükséges lépéseket és a projekt hozzávetőleges erőforrásigényét tartalmazza.

Célok

1. A regionális kamaráknál, azok megyei irodáiban és a szakmai szövetségeknél *helyi információszolgáltatást* kell nyújtani.

Ennek keretében

- ▶ cég- és tevékenységi, gyártmány- vagy szolgáltatásinformációt,
 - ▶ üzleti ajánlatokat,
 - ▶ beruházási igényeket,
 - ▶ trendeket,
 - ▶ egyéb, a gazdasági alanyokat érdeklő adatokat
- kell folyamatosan gyűjteni és aktualizálni, továbbá gondoskodni kell a terjesztésükről és sok szempontú, gyors visszakereshetőségükről.

Az online vagy a pultnál történő szolgáltatások mellett elengedhetetlen az ún. "direct mail" vagy az egyéb tömeges információterítés.

2. Az egyes regionális szolgáltatók számára *elérhetővé kell tenni* a többi hasonló szolgáltatónál *összegyűjtött információt*. A megfelelő minőségű és sebességű információcsere lehetővé teszi, hogy az ország egyik végében megjelenő *kereslet* szinte azonnal megjelje a neki legjobban kielégítő *kínálatot*, függetlenül a földrajzi távolságtól.

A különféle rendezvények, mint például a kiállítások, vásárok, tanfolyamok stb., ugyancsak ezeken a csatornákon keresztül kapnának nyilvánosságot szűkebb régiójukon túl is.

A szolgáltatóközpontokat alkalmassá kell tenni arra, hogy rajtuk keresztül vonzáskörzetük vállalatai, vállalkozói számukra elérhető módon és áron naprakész információt szerezhessenek a piac többi résztvevőjéről, vagy adhassanak magukról azok számára.

3. Az MGK a *hazai és nemzetközi információcsere* központjaként működjék.

A számítógépes hálózaton keresztül az MGK összegyűjti a helyi szolgáltatók által gyűjtött adatokat, szelektálja, tömöríti, és többnyelvűvé teszi azokat. A nagy hazai adatbázisokból (Központi Statisztikai Hivatal, Igazságügyi Minisztérium stb.) vett releváns adatokkal kiegészítve állítja fel és tartja naprakészen saját adatbázisát.

Ügyfélszolgálatán keresztül mindezt elérhetővé teszi a helyszínen érdeklődők számára. Az online elérhetőség a nemzetközi és a hazai nyilvános távadatszolgáltató hálózatokon keresztül történhet.

Az adatbázisból rendszeresen kiadványok, ismeretők, katalógusok készülnek, ami az elektronikus továbbadott adatokkal együtt növeli a magyar áruk, cégek, szolgáltatások nemzetközi elérhetőségét.

Az MGK a nemzetközi adatbázisokból származó rendszeres és az egyedi megkeresésekből eredő véletlenszerű információkból összeállításokat készít, és azokat eljuttatja a helyi szolgáltatóknak. Ugyancsak teríti a hazai adatbázisok minden olyan adatát, amelyre a helyi felhasználóknak szükségük van. Ilyenek például a felszámolás alatt álló cégek listái, a mérlegadatok, az új hitelkonstrukciók, a váminformációk stb.

Megvalósítás

Helyi szolgáltatások

Az MGK tagszervezetei, a regionális, illetve városi kamarák és a szakmai szövetségek tevékenységének alapja a tagnyilvántartás. Ebbe a vállalatok azon legfontosabb adatai kerülnek be, amelyek a kapcsolatfelvételhez és a rendszeres informáláshoz elengedhetetlenek (2. táblázat).

Az MGK nyilvántartásában az összes tagszervezetről számítógépes információ található. Erre jelenleg azért is szükség van, mert a tagszervezetek egy részénél még nem működik számítógép.

Ezek az adatbázisok fokozatosan kiterjeszthetők mind adattartalmukat, mind a vállalati kört tekintve. A végső kiépítettségben az összes – területileg vagy szakmailag – szóba jöhető cég adatai a rendszerbe kerülhetnek. Az egy-egy céggel kapcsolatban kívánatos adatok körét a hazai és nemzetközi elvárások határozzák meg. Példát egy neves német cég számítógépes rendszeréből vettünk a 3. táblázatban.

A céginformációk nemzetközi forgalmazásában döntő fontosságú a megfelelő kódrendszerek alkalmazása. A szabványosítási törekvések ellenére ez a kérdés pillanatnyilag megoldatlan.

A karbantartás egyrészt az országosan elérhető adatbázisok – KSH, Pénzügyminisztérium, Cégbíróság stb.) – adataiból központilag (új cégek, cégek megszűnése stb.), részben pedig helyi kezdeményezéssel, a cégek rendszeres megkeresésével vagy célzottan a helyi formális és informális híryanagra támaszkodva történhet.

2. táblázat

A tagnyilvántartás adatai

MGKSoft Észak-magyarországi Gazdasági Kamara 91.06.03

[ALAPADATOK ► TAGVÁLLALAT ► ► KARBANTARTÁS]

[MÓDOSÍTÁS]

Adószám: 10000582-1-05

Vállalatnév: Ózdi Kohászati Üzemek

Tagság (0/1): 1 Tag

Cím, Település: ÓZD

Irsz.: 3602

Utca, hsz.: Gyár u. 1.

Szakág: 1311

Vaskohászat

Postacím: Pf.: 218

Irsz.: 3602

Gazd. forma: 111

Államigazgatási felügy.

Telefon:

Telefax:

Telex:

47-13356

47-11345

42206

Területi kód: 05

Borsod-Abauj-Zemplén m.

Neve:

Beosztása:

Vállalatvezető: *Dr. Szóke Tibor*
 Gazdasági vezető: *Hercsik Lászlóné*
 Műszaki vezető: *Dr. Csobod László*

vez. ig.
 gazd. ig.
 műsz. ig.

↑ Előző mező ↓ Következő mező ESC Kilép

Dőlt betű: Rögzítendő adatok.

Vastag betű: Automatikusan megjelenő adatok.

3. táblázat

A HOPPENSTEDT céginformációs adatbázismezőinek tartalmi meghatározása

1. Vállalatra vonatkozó információk

Vállalat neve
Helység
Postafiókcím
Szakágazati besorolás
Ipari kód
SIC-kód(ok)
Jogi forma
Import/Export
Bankkapcsolatok
Leányvállalatok
Anyavállalatok
Telephely címe
Fiók(ok) címe
Forgalom
Nyereség
Alkalmazottak létszáma
Tőke
Ingatlanvagyon
Egyéb vagyon
Alapítás éve
Vállalati azonosító
Telefon
Telefax
Videotex
Telex

2. Vállalatvezetőkre vonatkozó információk

Vezető/Tulajdonos
Vezetéknév
Utónév
Nem (ffi/nő)
Beosztás
Funkció
Rang
Végzettség
Cím

3. Termékeket és tevékenységeket tartalmazó információk

Szabad formátumú szöveg

A helyileg működő adatbázisok egy másik típusa gyorsan elévülő üzleti információkat tartalmaz. Ebbe a szabad kapacitások vagy elfekvő raktárkészletek felajánlásától az adott cikket szállító vagy gyártó partner keresésén át a befektetési szándék közléséig a napi üzleti tevékenységgel kapcsolatos minden adat bekerülhet.

Az alapvetően szöveges információt megfelelő keresési struktúrába kell beágyazni, hogy az érdeklődőnek csak a releváns adatokból kelljen válogatnia. Egy lehetséges struktúrát mutatunk a HUNGINFO számítógépes partnerkereső szolgálatából (4. táblázat).

A helyi szolgáltatásokban különös hangsúlyt kap a kis és közepes méretű cégek információigényének kielégítése, hiszen ezek nemigen tudnak a központi nagy információforrásokhoz saját erejükből eljutni. Ezért kell a szolgáltatások körébe olyan adatbázisokat bevonni, amelyek támogatásával e cégek jogi, vámttechnikai, számviteli és egyéb ismereteik színvonalát emelni tudják. Ilyenek felállításával és karbantartásával számos helyen foglalkoznak, csak a telepítésüket kell rendszerünk keretein belül megoldani.

Integrálás

A több helyen gyűjtött és tárolt adatok használati értékét jelentősen megnövelné, ha minden szolgáltatóhelyen elérhető lennének. A jelenlegi módszer, amely az adatokat – az offline feldolgozást követően – többnyire papíron juttatja vissza a helyi szolgáltatókhoz, olyan megoldással váltandó fel, amely kikü-

szöbőli a nagy idővesztést, és az adatok szélesebb körét öleli fel.

Valódi információcserére nem nyújt ugyan lehetőséget a Magyar Televízió teletext szolgáltatása, a Képújság, de gyors és egyszerű informálásra jól használható.

A Képújságot az MGK információterítésre jelenleg is felhasználja. Heti egy-két alkalommal egy speciális szövegszerkesztőn készült mágneslemezen adjuk át a Képújságba kerülő anyagot. Később mód lesz ugyanezt gyakrabban és tetszőlegesen sok pontról is elvégezni – közönséges telefonvonalon adatátvitellel. Ezzel a helyi információforrások is országosan elérhetővé válnak.

Hasonló jellegű információszolgáltatás építhető rá a Magyar Távközlési Vállalat VIDEOTEX rendszerére (vagy más hasonló rendszerre). Jelenleg – kísérleti szakaszban – három regionális kamaránál és az MGK-ban működik VIDEOTEX elérésére alkalmas terminál. A Képújsághoz képest ezen már nagyobb mennyiségű információ szelektív lekérdezése is megvalósítható.

A VIDEOTEX speciális terminálok helyett megfelelő szoftverrel a személyi számítógépekről is elérhető, és nemcsak lekérdezés, hanem szerkesztés céljából is. A VIDEOTEX rendszeren a napi üzleti információkon kívül a kamarai tagvállalatok legfontosabb adatai is hamarosan megjelennek.

Napjaink technikai adottságait tekintve, immár nem vágyálom, hogy a helyi gyűjtésű adatok egy számítógépes online hálózatba integrálódjanak. A helyi szolgáltatók ebben a hálózatban, – csomópontként működve – nyújtanak lehetőséget (közönséges, helyi telefonhívásokkal is) az online eléréshez.

A hálózat kitüntetett csomópontja az MGK-ban működő nagyobb teljesítményű számítógép. Ehhez a nyilvános csomagkapcsolt hálózaton keresztül is hozzá lehet majd férni, ami elsősorban a nemzetközi adatforgalom szempontjából lényeges.

4. táblázat

A HUNGINFO céginformációs adatbázisának ügynökségi információi (Opciók)

Licenc, know-how
 Kutatás
 Kereskedelem
 Bér munka
 Termelési együttműködés
 Vegyes vállalat
 Szerviz, szolgáltatás
 Oktatás
 Ingatlan
 Gép, berendezés
 Termék
 Termény
 Egyéb
 Értékpapír, kötvény

Feladatterv

A projekt teljes megvalósításának időigénye kb. két év. Ezalatt a következő feladatokat kell elvégezni:

1. El kell készíteni a *részletes rendszerleírást*, amely az igények és lehetőségek pontos felmérésével alapozza meg egy rendszerterv kidolgozását. Ebben ki kell térni

- ▶ a regionális kamarák, azok megyei irodái és a szakmai szövetségek helyi adottságaira. Ki kell választani közülük azokat, amelyek szolgáltatóközpontként fognak működni;
- ▶ a helyi különleges és a mindenhol közös, általános igényekre és elvárásokra;
- ▶ az államigazgatás potenciális adatforrásaira, az együttműködésre hajlandó partnerek kiválasztására és az együttműködés elvi alapjainak meghatározására;
- ▶ az infrastruktúra adottságaira, a különböző távközlési megoldások költségeire;
- ▶ a nemzetközi kereskedelemfejlesztéssel foglalkozó szervezetek, vállalatok közül azok megnevezésére, amelyekhez a legcélszerűbb az igazodás;
- ▶ a hasonló célú országos projektekkal (kis- és közepeméretű vállalkozások támogatása, az OKISZ információs rendszere, az Információs Infrastruktúra Fejlesztési program stb.) való egyeztetés és együttműködés megtervezése;
- ▶ egy olyan értékesítési stratégia és belső elszámolási módozat kidolgozása, amely a rendszer működtetését önfenntartóvá teszi, a helyi szolgáltatókat pedig érdekeltté a részvételben.

2. El kell készíteni a *rendszertervet*, amely tartalmazni fogja

- ▶ a pontos hardver- és szoftverigényeket;
- ▶ az induláshoz szükséges, majd a folyamatosan gyűjtendő saját elsődleges adatok körét és az adatgyűjtés módját;
- ▶ a belső és a külső információs társrendszerekkel kiépítendő kommunikáció technikai részleteit;
- ▶ a rendszeres működtetés anyagi, pénzügyi és emberi erőforrásigényét.

3. *Implementálni* kell a rendszertervben foglaltakat, s ennek során

- ▶ ki kell alakítani a csatlakozáshoz szükséges távközlési csomópontokat;
- ▶ telepíteni kell a megfelelő hardver- és szoftvereszközöket, illetve el kell végezni a szükséges programozási munkákat;
- ▶ végre kell hajtani az induló adatgyűjtést, felmérést és adatrögzítést;
- ▶ gondoskodni kell a működtető személyek kiképzéséről.

Erőforrásigény

Élőmunkaigény

A projekt végrehajtásához az alábbi munkaerőigénnyel számolunk:

- ▶ 1 *rendszerelemző*, rendszerszervező nemzetközi tanácsadói szinten, összesen kb. 8 ember-hónapig. Ebből az első hat hónapot folyamatosan, a többit a projekt végéig szakaszosan kell felhasználni. Feladata a rendszerelemzés irányítása, a nemzetközi normák, kódrendszerek rendszerbe építése, a nemzetközi kapcsolattartás;
- ▶ 5 *rendszerszervező/tervező*, összesen kb. 100 ember-hónapig. A team a projekt végrehajtóinak a magját képezi. A teamben a szóba jöhető szoftvertermékek ismerete, PC-, mainframe- és távadatfeldolgozási ismeretek szükségesek;
- ▶ 1 *távközlési szakértő*, összesen kb. 6 ember-hónapra, három részletben. Az elemzés, a tervezés és az implementálás időszakában ő fogja kezelni szakterületének hardver- és szoftverproblémáit;
- ▶ 3 *számítógép-programozó*, összesen kb. 36 ember-hónapig a szoftver adaptálási és készítési feladataira. A teamnek le kell fednie a kiválasztott hardver és szoftver rendszerszintű ismeretét;
- ▶ nagyobb csoport alkalmi *adatfelvevő és adatrögzítő*, összesen kb. 300 ember-hónapig. Ez a kapacitás kb. 30 000 vállalat felmérésére és rendszerbe töltésére elegendő. A munka diákokkal vagy nyugdíjasokkal végeztethető el a legcélszerűbben.

Hardverigény

A becslést a rendszerelemzés előtt csak globális kategóriákban lehet elvégezni:

- ▶ 1 db 1–2 Gb-át háttértár kapacitású, 15–30 terminált kezelni tudó, 5–10 telefonvonal fogadására, és egy csomagkapcsolt hálózati kapcsolattal ellátott, nagy valószínűséggel UNIX operációs rendszer alatt működő közepes teljesítményű központi egység a hozzá tartozó perifériákkal, az MGK-ba történő felépítésre;
- ▶ 1 db nagy teljesítményű másolóberendezés, esetleg kisebb nyomdagép;
- ▶ 6 db, a regionális főközpontokba telepítendő helyi hálózat, 300 Mb-át körüli háttértárral, amely 1–2 telefonvonal fogadására alkalmas, és illeszkedik a csomagkapcsolt hálózathoz. A munkahelyek száma 2–5 között mozoghat. A konfigurációhoz számítógéppel kezelt telefax, két minőségi nyomtató és néhány egyéb berendezés (szünetmentes áramforrás, streamer stb.) tartozik;
- ▶ kb. 40 db, a megyei irodáknál és a szakmai szövetségeknél elhelyezendő egy munkahelyes konfiguráció, amely 80 Mb-át háttérkapacitással, modemmel, faxkártyával és minőségi nyomtatóval van ellátva.

Szoftverigény

A hardverhez hasonlóan, itt is csak globális kategóriákban tudunk gondolkodni:

- ▶ távközlési és nyilvános hálózathoz (VAN) illeszkedő programcsomag mind a nagyobb konfiguráción, mind a helyi hálózaton;
- ▶ helyi hálózatkezelő program;
- ▶ szöveges adatbázis-kezelő program, implementálva az összes konfiguráción;
- ▶ desk-top kiadványszerkesztő;
- ▶ programfejlesztő környezet az összes konfigurációra.

Járulékos igények

- ▶ általános célú oktatás, képzés, betanítás;
- ▶ külföldi kapcsolattartás, tanfolyam.

A meglévő erőforrások

Az MGK információtechnikai osztályán 1991 márciusában kérdőíves felmérés készült a tagszervezetek informatikai, irodatechnikai állapotáról. Ennek során az önerőből történő fejlesztések, szándékok és elképzelések is körvonalazódnak. Az összkép nem túlságosan biztató. A személyi számítógépek alkalmazása a szervezetek alig felénél kezdődött meg. Túlnyomóan szövegszerkesztésre, címkenyomtatásra, egyszerű nyilvántartások működtetésére használják őket. Eddig csak elvétve került sor kifejezetten információkezelő munkatárs alkalmazására.

Valamivel jobb a helyzet a regionális kamaráknál, ahol személyi számítógép és az informatikára legalább részben szakosodott munkatárs mindenhol megtalálható.

Az MGK saját erőforrásai jelenleg nem túl jelentősek. Az említett osztály létszáma 7. Ebből adminisztrációval 1, a napi feladatok ellátásával 3 fő foglalkozik. A projekt fejlesztési munkálataiban a megmaradó három dolgozó tud részt venni irányítási, és szervezési-tervezési vonatkozásban.

Az MGK irodáiban található számítástechnikai berendezések és szoftverek jelenlegi könyv szerinti értéke kb. 8 millió Ft. A géppark IBM-kompatibilis személyi számítógépekből áll, amelyek egy része Novell-alapú helyi hálózatba van kötve. Egy vonalkapcsolt (X28) hálózati végponton keresztül lehet a nyilvános hálózatba lépni, de a helyi hálózatból ez a lehetőség nem áll fenn. Két modem a normál telefonhálózaton keresztüli kommunikációt teszi lehetővé. A géppark egy része fejlesztési célokat szolgál, és így a projekt számára is igénybe lehet venni.

A kiadványszerkesztés, információterjesztés területén az MGK saját szakértői ugyancsak részt tudnak venni a projekt munkálataiban.

Zárszó

A vázolt információs rendszerre szükség van, tehát ha másként nem, fokozatosan magától is mindenképpen ki fog alakulni.

Az MGK határozott célja, hogy ezt a spontán, és emiatt hosszadalmas, kerülőkkel és zsákutcákkal teli pályát a lehetőségekhez mérten lerövidítse. E pálya bevezető szakasza a jól átgondolt koncepció. A pénzügyi alapok megteremtésén máris dolgozunk. Reméljük, hogy a címbeili alternatíva rövidesen elveszti indokoltságát.

Félmillió ISSN

Az ISDS adatbázis, amely a világon megjelenő időszaki kiadványok nyilvántartására szolgál, már több mint 500 000 adatrekordot tartalmaz, és évente mintegy 40 000 rekorddal bővül.

/Information Hotline, 22. köt. 9. sz. 1990. p. 2./

(V. Gy.)

Szerzői jogi mintatörvény

Szerzői jogi mintatörvényt készül megfogalmazni a Szellemi Tulajdon Nemzetközi Szervezete (World Intellectual Property Organization = WIPO). A minta természetesen nem lesz kötelező a tagországok törvényhozása számára, de az a cél, hogy befolyásolja őket.

/Information Hotline, 22. köt. 10. sz. 1990. p. 3./

(V. Gy.)

Adatbázis = adatbank

Régi terminológiai vitára szándékozott pontot tenni az egyesült államokbeli számítógépes szakemberek konferenciája. Az eszmecsere során a résztvevők egyetértettek abban, hogy az *adatbázis* és az *adatbank* kifejezések jelentése között nem lehet különbséget tenni, a kettő ugyanazt jelenti. A használatban a két szó közül egyre inkább az *adatbázis* terjed el.

/Information Hotline, 22. köt. 10. sz. 1990. p. 1./

(V. Gy.)

Erősödő könyvtárhasználat

Louis Harris nemrégiben lefolytatott felmérése szerint az amerikaiak rekordot értek el közművelődési könyvtáraik használatában. Harris 2254, tizennyolc évesnél idősebb személlyel folytatott telefoninterjút egy országos reprezentatív minta alapján. 66% használt közülük közművelődési könyvtárat az elmúlt évben. (Az 1978-as Gallup-vizsgálódás csak 51%-os használatot jelzett, bár csak a látogatásokra kérdezett rá, míg Harris a telefonhívásokra is.) A legnépszerűbb könyvtári szolgáltatás továbbra is a könyv; a megkérdezettek 67%-a érdekelt abban, hogy fogyasztói információt kapjon a közművelődési könyvtártól házi számítógépe segítségével. A felmérés növekvő érdeklődést regisztrált minden szolgáltatás iránt, kivéve az újságok és magazinok olvasását, ami maradt a 49%-on. A könyvet kölcsönzők száma a megkérdezettek között 75%-ról 91%-ra nőtt 1978-hoz képest. A válaszolók 68%-a azt mondta, szívesen használna online információt a közművelődési könyvtárból, ha lenne otthon számítógépe. A nők inkább (68%), a férfiak kevésbé (63%) használják a könyvtárat. Leggyakoribb a használat a 18–24 évesek (78%) és a 30–39 évesek (73%) körében.

/Advanced Technology/Libraries, 20. köt. 5. sz. 1991. p. 7–8./

(P. I.)

Lopott könyvek leltára

Az OCLC 19 000 elloptott és az FBI által elkobzott könyvnek mintegy 16 000 rekordból álló adatbázisát (*Book Return* a neve) állította össze. Ebben az adatbázisban ugyanazokkal az indexekkel lehet keresni, mint az OCLC *Online Union Catalogjában*, s az *EPIC*, az OCLC online referenzrendszerévé. Az adatbázis használatáért az OCLC nem számít fel keresési díjat; a rekordok rövid formátuma ingyen, a teljes rekord 30 centért tekinthető meg.

Ha egy könyvtár saját állományába tartozó könyvet fedez fel, igényét a következő címre küldheti be: *Special Agent Jerry A. Tucker, FBI, P.O.Box 548, Omaha, Nebraska 68101.*

/Advanced Technology/Libraries, 20. köt. 4. sz. 1991. p. 3./

(P. I.)